

UDC 930.85 (4—12)

YU ISSN 0350—7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.

INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XVI—XVII

BELGRADE
1985—1986

<http://www.balcanica.rs>

стичке Немачке на румунској територији и ван границе. Тако, треће поглавље (стр. 159—212) говори о борбама румунске армије у Трансилванији и румунском Банату, док четврто поглавље (стр. 213—325) даје пуну слику борби коју је румунска армија водила у Мађарској, Чехословачкој и Аустрији. Ма колико замерки читалац могао да учини овој књизи, ова два поглавља мораће да прихвати, јер су изашла из пера војника по позиву.

Пето поглавље (стр. 326—340) говори о општем билансу румун-

ске револуције и њеним економским и хуманистичким прилозима који су се одразили у новој социјалистичкој републици.

Књига је пропраћена општим индексом (стр. 345—361) који олакшава служење овом публикацијом, коју су аутори писали на основу веома богате архивске грађе, а која баца много светла на једну успешно обављену револуцију, уз чување војних и државних снага — револуцију која је земљу преобразила у социјалистичку републику.

Милан Ванку

НИКОЛАЕ ТИТУЛЕСКУ У ОПШТОЈ ДИПЛОМАТСКОЈ БОРБИ ЗА МИР

Constantin I. Turcu, Ioan Voicu, *Nicolae Titulescu in universul diplomației Păcii*, Editura Politică, București 1984, 450 str.

Нема сумње да Николае Титулеску представља једну од најугледнијих личности не само румунске него и светске дипломатије између два светска рата. Старије генерације сећају се да је његово име било стално везано за дневну штампу тога времена, а модерна историографија која се бави поменутиим раздобљем сагледава — тек данас, после дуже временске дистанце — прави лик и права настојања ове необичне личности светске дипломатије.

Књига је подељена на пет поглавља. Прво поглавље (стр. 11—123), дато под насловом „Дипломатска заштита“, говори о основним законима дипломатије да би истакло Титулесково залагање за румунске интересе. Оно се заснивало на преговорима као инструменту сарадње између једнаких. Истовремено, Титулеску је представљен као организатор румунског дипломатског апарата.

Друго поглавље (стр. 124—247), чији је наслов „Универзалност односа пријатељства и сарадње“, говори најпре о билатералној дипломатији као средству упознавања и приближавања међу народима. Затим наставља о мулти-

латералној дипломатији као школи сталног разумевања. Ту је реч о разним доменима на којима се развијао дипломатски рад румунског министра иностраних послова.

Треће поглавље (стр. 248—312) говори о дипломатији и праву на мир како их види румунски државник. За њега је неокрњени мир представљао највиши идеал дипломатске активности, док је опште поштовање међународних закона било гранитна основа мира. Другим речима, његова схватања су се заснивала на примени права и одбацивању силе.

Четврто поглавље (стр. 313—347), чији је наслов „Мостови кроз векове“, говори о далекосежности спољне политике којом се руководио Титулеску, док пето поглавље (стр. 348—370), под насловом „Савременост неких моралних вредности“, покушава да укаже на заснованост и етику Титулескових погледа.

На странама 371—393. аутори дају преглед најважнијих догађаја из живота и рада овог великог дипломате (1882—1941) који је умро у изгнанству у Кану са непуних 59 година живота. Књига

доноси и опсежну библиографију (стр. 349—429), као и индекс имена и географских назива (стр. 430—446).

У сваком случају, аутори су успели да дају једну изврсну књигу, корисну не само онима

који се баве делом великог румунског дипломате и државника већ и свима онима који су заинтересовани за политичке односе међу државама између два светска рата.

Милан Ванку,

ДЕЧАНСКА РИЗНИЦА

Мирјана Шаkota, *Дечанска ризница*, издали у сарадњи Просвета, Београд, Републички завод за заштиту споменика културе, Београд, Јединство, Приштина, Београд, 1984, 481 стр., 16 табла у боји, 264 слика, 12 цртежа.

Пред нама је обимно дело о ризничком благу у Дечанима, студиозно и лепо написана монографија о најбогатијој и најбоље очуваној манастирској ризници у Србији, коју је манастирско братство готово у непрекинутом току векова сабирало и брижљиво чувало. Аутор ове узорно опремљене књиге саветник-конзерватор Мирјана Шаkota, наш истакнути познавалац средњовековних и новијих манастирских ризница у Србији, представила нам је резултате свог дугогодишњег рада на изучавању дечанских старина. По методолошком приступу и расподели грађе, студиозно написаном текстовном делу, богатом каталогу са целовитом библиографијом за поједине предмете и педантним указивањем пажње сваком поједином детаљу на њима, за ово дело у низу сродних може се без претеривања рећи да стоји, заједно са *Ризницом манастира Бање*, књигом истог аутора, на првом месту те врсте научних публикација у нас. Садржај ове изузетне књиге подељен је на два дела: први даје исцрпан историјат ризнице од њеног оснивања, то јест од четврте деценије XIV до друге деценије XX века; други се дели на поглавља која чине групе исте врсте предмета. Ту су иконе, предмети од метала, тканине и везови, предмети од дрвета, бакрорезне плоче, печати, панагије и панагијари, пафте и појасеви; документа на српском,

турском и грчком језику и још неки значајнији документарни прилози. О формалним квалитетима ове књиге ваља још истаћи да има на француском језику сачињен резиме и попис илустрација. Пажљиво је израбен разубени систем регистара, који омогућава брзо и ефикасно сналажење у материјалу: ту је, пре свега, значајан попис имена која се налазе исписана на ризничким предметима, затим општи именски регистар, а следе га топографски и предметни.

У уводном делу историјата ризнице дата је исцрпна критичка библиографија о проучавању и описивању њених старина у српској и странијој науци током последњих 130 година. У поглављу о самом настанку и развоју дечанске ризнице наводе се врсте предмета који су, према писаним изворима, са много вероватноће припадали најстаријој етапи њеног развоја. За свега неколико предмета могло би се претпоставити да су били део ризничког језгра. То су артосна панагија окована у сребро, јерусалимске оловне ампуле, велики чирак од бронзе и бронзани хорос. У следећим поглављама преглићу се подаци о историји самог манастира и његовој судбини са подацима о набакама предмета за литургију и опрему цркве, о даровима које су поклоници манастира и св. Краља кроз то време доносили. Међу тим предметима,